

ІСТОРІЯ НАУКИ. ПЕРСОНАЛІЇ

УДК: 58(092) (477) Попович

¹Б. Є. ЯКУБЕНКО, ¹І. П. ГРИГОРЮК, ¹П. І. ЛАКИДА,

²П. М. УСТИМЕНКО, ³М. М. БАРНА

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України
вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041

²Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України
вул. Терещинківська, 2, Київ, 01601

³Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
вул. М. Кривоноса, 2, Тернопіль, 46027

ПОПОВИЧ СЕРГІЙ ЮРІЙОВИЧ — ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВЧЕНИЙ–БОТАНІК, ДЕНДРОЛОГ, ГЕОСОЗОЛОГ І ПЕДАГОГ (до 60 – річчя з нагоди дня народження)

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ ЮРІЙОВИЧ ПОПОВИЧ

**Людину можна розпізнати за
оточенням, у якому вона
обертається.**

Джонатан Свіфт

28 лютого 2018 року виповнилося 60 років від дня народження і 35 років виробничої, науково-дослідної, навчально-педагогічної, суспільно-корисної і громадської діяльності відомого українського вченого-ботаніка, дендролога, геозолога і педагога, доктора біологічних наук, професора, завідувача кафедри декоративного садівництва та фітодизайну Національного університету біоресурсів і природокористування України Сергія Юрійовича Поповича.

Основні напрямки наукових досліджень С. Ю. Поповича — ботаніка, декоративне садівництво, фітодизайн, екологія рослин, геосозологія, педагогіка вищої школи, історія освіти і науки.

Наукові і педагогічні досягнення професора С. Ю. Поповича — 205 наукових праць, з яких 20 монографій, один підручник, п'ять навчальних посібників, 15 брошур, 22 навчально-методичні розробки, з них, 16 статей у географічній та екологічній енциклопедіях України, 63 науково-популярні праці, у тому числі книжка «Озер вода жива». У 22 публікаціях мова йде про його добре ім'я. Разом з колегою Г. В. Парчуком і відомим режисером Вадимом Каstellі знято науково-популярний фільм «Полісся – екологія краси».

Особливо широкою популярністю серед студентів, аспірантів і викладачів користаються навчальні праці ювіляра зі співавторами: підручник «Геоботаніка», навчальні посібники: «Геоботаніка: тлумачний словник», «Геоботаніка: методичні аспекти досліджень», «Заповідне лісознавство», «Заповідне паркознавство», конспект лекцій й лабораторний практикум з основ екології та охорони природи.

Ключові слова: ботаніка, декоративне садівництво, фітодизайн, екологія рослин, геосозологія, педагогіка вищої школи, історія науки та освіти

Сергій Юрійович Попович народився 28 лютого 1958 року в мальовничому селі Негровець Міжгірського району Закарпатської області в сільській працюючій родині Поповичів. Після закінчення середньої школи у 1975 р. він вступив на біологічний факультет Ужгородського державного університету, де спеціалізувався на кафедрі ботаніки. За роки навчання в університеті очолював факультетський кореспондентський пункт, студентське наукове товариство і відвідував факультатив журналістики. С. Ю. Попович закінчив університет у 1980 р. за спеціальністю «біологія» з присвоєнням кваліфікації біолог-викладач біології та хімії. З серпня цього ж року розпочався його виробничий стаж на посаді вчителя біології Новоселицької середньої школи Міжгірського району Закарпатської області.

У 1980 році Сергій Юрійович Попович вступає до аспірантури відділу геоботаніки та палеоботаніки Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного АН УРСР. Роки навчання в аспірантурі це наполегливі й активні дослідження за темою кандидатської дисертації «Екзогенні зміни рослинного покриву Поліського державного заповідника і шляхи його оптимізації».

У 1983 р. успішно закінчив аспірантуру і одночасно захистив дисертаційну роботу на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю «ботаніка» на засіданні спеціалізованої вченої ради в Центральному республіканському ботанічному саду АН УРСР (м. Київ). З 1983 по 1994 рр. працював на посадах молодшого, наукового та старшого наукового співробітника Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України.

З 1994 р. С. Ю. Поповича запрошено на роботу в систему Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, де він працював у Державній екологічній інспекції, Головному управлінні національних природних парків і заповідної справи, Державній службі заповідної справи, очолював відділ з питань науки та екологічної освіти.

У 1998 р. Сергій Юрійович захистив першу на тоді в новітньому контексті дисертаційну роботу на тему «Созологічний аналіз лісової рослинності України (теоретичні засади, методологія, прикладні аспекти)» на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук за спеціальністю «ботаніка» на засіданні спеціалізованої вченої ради в Нікітському ботанічному саду УААН (м. Ялта). Його науковим консультантом був знаний у світі геоботанік, доктор біологічних наук, професор, академік НАН України, завідувач відділу геоботаніки та палеоботаніки Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України Ю. Р. Шеляг-Сосонко, який і визначив його науковий шлях та сприяв становленню як ученого.

З 2001 р. за сумісництвом, а через рік його запрошено працювати в Національний аграрний університет Кабінету Міністрів України, де він обіймав посади професора кафедри дендрології та лісової селекції (2001–2003 рр.) та її завідувача (2003–2005 рр.), завідувача кафедри декоративного садівництва та фітодизайну (з 2005 р. і донині), за сумісництвом директора навчально-наукового центру декоративного садівництва та ландшафтної архітектури (2003–2005 рр.).

У 2007 р. С. Ю. Поповичу присвоєно вчене звання професора, тоді ж він опублікував перший навчальний посібник «Природно-заповідна справа», який нині лідирує у рейтингу його праць. У Національному університеті біоресурсів і природокористування України Сергій Юрійович у різний час професійно викладав такі навчальні дисципліни: основи еко-логії та охорони природи, рекультивация порушених ландшафтів, дендрологія, природно-заповідна справа, фітоценологія, заповідне лісознавство, заповідне паркознавство студентам освітніх ступенів «бакалавр», «спеціаліст» і «магістр», аспірантам, а також слухачам Інституту підвищення кваліфікації.

Професор С. Ю. Попович розробив дві магістерські програми: «Природно-заповідна справа» в обсязі навчальної спеціальності «Лісове господарство» та «Природоохоронне паркознавство» в обсязі навчальної спеціальності «Садово-паркове господарство», став ініціатором започаткування магістерської програми дослідницького спрямування «Фітодизайнологія». Він проявив ініціативу й обґрунтував необхідність поновлення навчальної і відкриття наукової спеціальності «Природно-заповідна справа». Отже, за свій пройдений з честю життєвий шлях він оволодів професійною науковою, управлінською та викладацькою справами, що засвідчує про високий рівень підготовки його учнів.

С. Ю. Попович призначався експертом Міністерства освіти і науки України з ліцензування й акредитації спеціальностей «Екологія» та «Садово-паркове господарство» у вищих навчальних закладах. Останні два роки виконує обов'язки голови екзаменаційної комісії в Сумському національному аграрному університеті, а в НУБіП України упродовж багатьох років є членом екзаменаційної комісії зі спеціальності «Садово-паркове господарство».

Ювіляр відомий у науці як експерт, на рахунок якого близько десяти проектів від органів державної влади, який опонував 21 кандидатську і 5 докторських дисертацій, прорецензував 51 книжку та брошуру.

Сергій Юрійович талановитий організатор науки й обдарований педагог, лекції якого відзначаються змістовністю, насичені новітніми досягненнями науки і живим викладом матеріалу. Під його науковим керівництвом підготовлено ціле сузір'я висококваліфікованих фахівців нової генерації для потреб лісового і садово-паркового господарства України, 41 бакалавра, 11 спеціалістів, 33 магістрів та 5 кандидатів біологічних наук.

С. Ю. Попович – автор і співавтор 205 наукових праць, з яких 20 монографій і 15 брошур, 22 навчально-методичні розробки, з них один підручник, п'ять навчальних посібників, 16 статей у географічній та екологічній енциклопедіях України, 63 науково-популярні праці, у тому числі книжка «Озер вода жива». У 22 публікаціях мова йде про його добре ім'я. Разом з колегою Г. В. Парчуком і відомим режисером Вадимом Каstellі знято науково-популярний фільм «Полісся – екологія краси». Особливо широкою популярністю серед студентів, аспірантів і викладачів користуються навчальні праці ювіляра зі співавторами: підручник «Геоботаніка», навчальні посібники – «Геоботаніка: тлумачний словник», «Геоботаніка: методичні аспекти досліджень», «Заповідне лісознавство», «Заповідне паркознавство», конспект лекцій й лабораторний практикум з основ екології та охорони природи.

Професор С. Ю. Попович постійно піклується щодо актуальності і престижності наукових й освітніх напрямів з ботаніки, екології та охорони природи. Ми знаємо його як наполегливого, працелюбного і знаного вченого з притаманними йому постійним прагненням діяльності, невичерпним запасом енергії та творчих задумів. Знання і набутий науковий досвід він по крупинці передає молоді, підтримує її творчу ініціативу. Заслужують на повагу прекрасні людські і професійні якості Сергія Юрійовича як високий професіоналізм, ерудиція, сприйняття нового, принциповість, вимогливість, скромність й доброзичливість, вірність служіння Україні, науці та освіті. Ювіляр закоханий у природу, надзвичайно любить чарівні

українські пісні і вишиті рушники, мандрувати по заповідних місцям України, який сповнений творчих сил і задумів, новаторських ідей та планів.

За значні особисті досягнення в галузі науки і освіти Сергія Юрійовича Поповича нагороджено Почесними грамотами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства екології і природних ресурсів України.

Ось такий він – професор Сергій Юрійович Попович – ботанік, дендролог, фітосозолог серцем і розумом, педагог талантом і глибиною душі. Господь Бог подарував йому безцінний дар – талант, який він упродовж свого життя зумів яскраво розкрити і щедро дарувати його плоди оточуючим. Ми безмежно вдячні долі за те, що на нашому життєвому шляху вона звела нас з Сергієм Юрійовичем Поповичом – Людиною з великої літери, якого ми вважаємо своїм науковим колегою не лише в аспекті наукового пошуку, але і в плані людяності, доброзичливості, професійності та порядності. Сповнений життєвої енергії, завзятості до кожної справи, що випадала на його життєвій дорозі, Сергій Юрійович повсякденно ділиться своїми науковими надбаннями із колегами, молодими науковцями, студентами.

Сердечно вітаємо Сергія Юрійовича зі славним Ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я, нескінченної життєвої енергії, довголіття, щастя родині, здійснення творчих задумів на благо народу України.

І на завершення зазначимо: Допоки в науці будуть такі самовіддані їй вчені та патріоти свого народу, яким є і назавжди залишаться в пам'яті своїх колег, друзів і учнів Сергій Юрійович Попович, українська наука розвиватиметься успішно.

Нехай зерна праці і таланту надають Вам сили, злету, збагачують духовно та зміцнюють фізично на многії й благії літа!

Б. Е. Якубенко, И. А. Григорюк, П. И. Лакида, П. М. Устименко, Н. Н. Барна

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Институт ботаники имени Н. Г. Холодного НАН Украины

Тернопольский национальный педагогический университет имени Владимира Гнатюка

**ПОПОВИЧ СЕРГЕЙ ЮРЬЕВИЧ — ИЗВЕСТНЫЙ УКРАИНСКИЙ УЧЕНЫЙ–БОТАНИК,
ДЕНДРОЛОГ, ГЕОСОЗОЛОГ И ПЕДАГОГ (к 60–летию со дня рождения)**

28 февраля 2018 года исполнилось 60 лет со дня рождения и 35 лет производственной, научно-исследовательской, учебно-педагогической и общественной деятельности известного украинского ученого-ботаника, дендролога, геозолога и педагога, доктора биологических наук, профессора, заведующего кафедры декоративного садоводства и фитодизайна Национального университета биоресурсов и природопользования Украины Сергея Юрьевича Поповича.

Основные направления научных исследований С. Ю. Поповича — ботаника, декоративное садоводство, фитодизайн, экология растений, геосозология, педагогика высшего образования, история просвещения и науки.

Научные и педагогические достижения профессора С. Ю. Поповича — 205 научных работ, из них 20 монографий, один учебник, пять учебных пособий, 15 брошюр, 22 учебно-методические разработки, из них, 16 статей в географической и экологической энциклопедиях Украины, 63 научно-популярные работы, в том числе книга «Озер вода жива». У 22 публикациях речь идет о его добром имени. Вместе с коллегой Г. В. Парчуком и известным режиссёром Вадимом Кастелли снято научно-популярный фильм «Полесье – экология красы».

Особенно широкой известностью среди студентов, аспирантов и преподавателей пользуются учебные работы юбиляра в соавторстве: учебник «Геоботаника», учебные пособия «Геоботаника: толковый словарь», «Геоботаника: методические аспекты исследований» «Заповедное лесоведение», «Заповедное парковедение», конспект лекций и лабораторный практикум с основ экологии и охраны природы.

Профессор С. Ю. Попович постоянно повышает научные направления с ботаники, экологии и охраны природы. За значительные достижения в области науки и образования Сергея Юрьевича Поповича награждено Почетными грамотами Верховной Рады Украины, Кабинета Министров Украины, Министерства экологии и естественных ресурсов Украины.

Искренне поздравляем Сергея Юрьевича со славным Юилеем, желаем ему крепкого здоровья, жизненной энергии, долголетия, счастья, осуществления творческих планов на благо развития ботанической науки и народа Украины.

B. Ye. Yakubenko, I. A. Hryhoriuk, P. I. Lakyda, P. M. Ustylenko, M. M. Barna

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

M.G. Kholodny Institute of Botany of NAS of Ukraine

Ternopil Volodymyr Hnatiuk Natinal Pedagogical University, Ukraine

**SERHII YURIIOVYCH POPOVYCH, A RENOWNED UKRAINIAN BOTANIST,
DENDROLOGIST, GEOSOOLOGIST AND EDUCATIONALIST (ON THE OCCASION
OF HIS 60TH BIRTHDAY)**

February 28th, 2018 marks the 60th birthday and 35 years of scientific, research, educational and public activities of S.Yu. Popovych, famous Ukrainian botanist, dendrologist, geosozologist and teacher, doctor of biological sciences, professor, head of the Department of Decorative Horticulture and Phytodesign of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

The main areas of research of S. Popovych cover botany, decorative gardening, phytodesign, plant ecology, geosozology, higher education pedagogy, the history of education and science.

The scientific and pedagogical achievements of Professor S. Yu. Popovych comprise 205 research papers, including 20 monographs, 1 coursebook, 5 teaching aids, 15 brochures, 22 teaching resources, 16 articles in Ukrainian encyclopedias of ecology and environment, 63 popular science works, including the book “Aqua Vitae of Lakes”. In collaboration with his colleague H. V. Parchuk and famous film director Vadym Kastelli he released a documentary “Polissia: Ecology of Beauty”.

S. Yu. Popovych is particularly known for his coursebook “Geobotany”, a set of textbooks “Geobotany: Glossary”, “Geobotany: research tools and methods”, “Reserve Forest Studies”, “reserve Park Studies”, lecture notes and laboratory works on ecology and nature protection.

Professor S. Yu. Popovych continues to contribute to domains of botany, ecology and nature protection. For significant achievements in the field of science and education, he was awarded Honorary Diplomas of the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine.

We extend our sincere congratulations to Serhii Yuriiovych on his 60th Birthday and wish him to stay healthy, strong and zealous to implement all his ideas for the benefit of science and Ukrainian people.